

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยกำหนดต้นทุนการให้บริการของโรงพยาบาลชุมชน
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2537

ชื่อผู้เขียน นายไพศาล ัญญาวินิชกุล

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ สมศักดิ์ ธรรมธิตวิวัฒน์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ ปันณวุฒิ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ชุมนุม พรหมชาติแก้ว กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยกำหนดต้นทุนค่าวัสดุ ในการดำเนินการให้บริการของโรงพยาบาลชุมชน ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดต้นทุนกับต้นทุนค่าวัสดุและต้นทุนต่อหน่วยบริการ ของโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณพ.ศ.2537 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ที่เปิดให้บริการมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 17 แห่ง โดยเป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 10 เตียง 11 แห่ง 30 เตียง 3 แห่ง และ 60 เตียง 3 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสำรวจข้อมูลที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยกำหนดต้นทุน และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกำหนดต้นทุนและต้นทุนหมวดต่างๆ

ผลจากการศึกษาพบว่า

ปัจจัยกำหนดต้นทุนด้านผู้ให้บริการ พบว่าจำนวนและอัตราการให้บริการของผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นตามขนาดของโรงพยาบาล และลดลงในพื้นที่ที่มีความทุรกันดารสูงขึ้น ปัจจัยด้านผู้ให้บริการ พบว่าจำนวนผู้ให้บริการทุกประเภท จะเพิ่มขึ้นตามขนาดของโรงพยาบาลและลดลงในพื้นที่ที่มีความทุรกันดารสูงขึ้น และปัจจัยด้านสถานพยาบาล โรงพยาบาลขนาด 60 เตียง มีอัตราการครองเตียงสูงสุดในขณะที่มีอัตราการคืนทุนต่ำสุด

ในด้านต้นทุนและต้นทุนต่อหน่วยหมวดวัสดุในการให้บริการ พบว่า ต้นทุนส่วนใหญ่ของหมวดวัสดุ คือ ประมาณร้อยละ 80 เป็นต้นทุนค่า เวชภัณฑ์, ยา, วัสดุการแพทย์, วัสดุชั้นสูงตร และ วัสดุวิทยาศาสตร์ โดยมีต้นทุนต่อหน่วยผู้ป่วยนอก ในโรงพยาบาลชุมชนขนาด 10, 30 และ 60 เตียง เท่ากับ 46.33, 56.11 และ 71.32 บาทต่อครั้งตามลำดับ และมีต้นทุนต่อหน่วยผู้ป่วยในในโรงพยาบาลชุมชนขนาด 10, 30 และ 60 เตียง เท่ากับ 436.85, 336.75 และ 411.98 บาทต่อวันนอนผู้ป่วยในตามลำดับ ในขณะที่โรงพยาบาลขนาด 30 เตียงเป็นโรงพยาบาลที่มีความประหยัดต่อขนาดของต้นทุนหมวดวัสดุสูงที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนและปัจจัยกำหนดต้นทุน พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะจำนวนครั้งของผู้ป่วยนอกและจำนวนวันนอนของผู้ป่วยใน ส่วนปัจจัยด้านผู้ให้บริการ ด้านสถานพยาบาล และด้านภูมิศาสตร์มีผลกระทบต่อต้นทุนหมวดวัสดุน้อย และพบว่าโรงพยาบาลขนาด 60 เตียงจะมีต้นทุนคงที่ในการให้บริการสูงที่สุด ในขณะที่โรงพยาบาลในพื้นที่ความทุรกันดารระดับ 3 จะมีต้นทุนคงที่ในการให้บริการต่ำที่สุด ไม่พบว่ามีปัจจัยใดเป็นดัชนีชี้วัดความรุนแรงของความเจ็บป่วยจำนวนวันนอนเฉลี่ยต่อรายผู้ป่วยในแสดงถึงความเรื้อรังของผู้ป่วยเท่านั้น

Independent Study Title	Determinants of Costs of Community Hospital Services in Chiang Mai Province B.E. 2537		
Author	Mr. Paisan Thanyawinichkul		
Master of Public Health	Public Health		
Examining Committee :	Lecturer	Somsak Thamthitawat	Chairman
	Assistant Professor	Waraporn Pannavalee	Member
	Associate Professor	Choomnoom Promkutkao	Member

Abstract

The objectives of this study were to examine the determinants of material cost in the services and to investigate the correlation between the cost and its determinants of community hospitals in Chiang Mai province B.E. 2537. The samples were all community hospitals in Chiang Mai that have been operating at least 3 years. The samples were 17 community hospitals composed of 11 ten-bed hospitals, 3 thirty-bed hospitals and 3 sixty-bed hospitals. Data had been collected by means of questionnaires developed by the researcher and were analyzed by using a computer programme SPSS/PC+ for frequency, percentage, arithmetic mean, correlation and multiple linear regression for the relationship between material cost and its determinants.

The findings of the study were as follows:-

For the determinant of cost, the patient factors findings were that number and rate of service utilization increased with the size of hospitals and decreased according to the degree of remoteness. The provider factors findings were that number of providers increased as the size of hospital and decreased according to the degree of remoteness. The hospital factors findings were that sixty-bed hospitals had the highest bed occupancy rate while having the lowest cost recovery.

The findings of material cost and material unit cost were that medical supplies, drugs, laboratory and scientific materials accounted for about 80 % of material cost. Out-patient unit costs in ten-bed hospitals , thirty-bed hospitals and sixty-bed hospitals were 46.33, 56.11 and 71.32 bath per visit respectively. In-patient unit costs in ten-bed hospitals , thirty-bed hospitals and sixty-bed hospitals were 436.85, 336.75 and 411.98 bath per admission day respectively. The most scale-economy hospital in term of material cost was the thirty-bed hospital.

The findings of relationship between material cost and its determinants were that most of material cost related with the patient factors, especially the number of out patient visits and the number of admission days. Provider factors, hospital factors and geographical factor affected the material cost insignificantly. Sixty-bed hospitals had the highest fixed cost while the hospital in the third level remoteness had the lowest fixed cost. There was no factor determining severity of the patient illness. Average day of admission indicated only the chronicity of patient illness.